

Nr 969

Av herr Jansson, Paul, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110, angående vissa organisations- och anslagsfrågor rörande försvaret.

(Lika lydande med motion nr 1115 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 110 beträffande markförvärv för övningsfält m. m. föreslås under punkten 9 en utvidgning av P 4:s pansarskjutfält vid Kråk. Skjutfältet i fråga är beläget intill Vättern i Mölltorps kommun ca 4 km söder om Karlsborgs samhälle i Skaraborgs län.

Enligt en av chefen för armén verkställd utredning behöver fältet utvidgas med ett område om ca 300 ha, varigenom dess totala areal kommer att omfatta 650 ha.

Som skäl för utvidgningen anförs bl. a. att fältet icke uppfyller de krav som numera måste ställas på ett pansarskjutfält. Fältets begränsning skulle medföra att de skjutande förbanden inte på ett fältmässigt sätt kan övergå från marsch- eller manövergruppering till stridsgruppering. Skjutning anses nu inte kunna ske med mer än ett förband åt gången, vilket skulle inverka menligt på utbildningskapaciteten.

Den ifrågasatta utvidgningen beräknas dra en kostnad av 3 miljoner kronor.

Den föreslagna utvidgningen av Kråks skjutfält har emellertid rönt ett starkt motstånd i den berörda bygden. Mölltorps kommun har, efter beslut i fullmäktige, såväl hos försvarets fastighetsnämnd som hos chefen för försvarsdepartementet påtalat de olägenheter som enligt kommunens mening skulle följa med den föreslagna utvidgningen av skjutfältet.

Kommunen befarar bl. a. att praktiskt taget hela Vätternstranden från Brevik i söder till Udenäs kommun i norr i framtiden kommer att bli avstängd för allmänheten.

Beträffande de sociala konsekvenserna konstateras i propositionen, att utvidgningen kommer att direkt beröra 16 fastigheter och 32 personer.

Då emellertid ett flertal fastigheter kommer att befinna sig i det omedelbara gränsområdet till fältet och dessa kan väntas bli utsatta för betydande bullerstörningar, kan ytterligare inlösen av fastigheter bli aktuell, vilket även framhålles i propositionen.

Från kommunens och markägarnas sida hävdas, att utvidgningen i reali-

teten kommer att beröra 54 fastigheter och 99 personer. Inom det s. k. Grästorpsområdet, som är beläget mellan skjutfältet och F 6 område, där betydande bullerstörningar kan befaras, har kommunen bl. a. investerat ca 150 000 kr. i VA-anläggningar. Vid besök på platsen och vid samtal med representanter för de kommunala myndigheterna och berörda markägare har undertecknade motionärer inte blivit övertygade om att en utvidgning av Kråks skjutfält i den utsträckning som föreslås i propositionen utan vidare kan accepteras.

Enligt de uppgifter som lämnades oss vid besöket skulle möjlighet föreligga till viss utvidgning av skjutfältet därigenom att några fastighetsägare enligt våra sagesmän skulle vara beredda att försälja sina tomter belägna i omedelbar anslutning till skjutfältet. Det bör i sammanhanget framhållas att ortsbefolkningen och de kommunala myndigheterna hävdar att militären f. n. inte mer än till ca 50 % utnyttjar det redan nu tillgängliga området för militära övningar.

Sålunda påpekas från markägarnas och kommunens sida att de två parallella s. k. stridsvagnsvägar som byggts som uppmarschleder för stridsvagnar i samband med skjutning inte har använts för sitt ändamål.

Enligt motionärernas uppfattning bör närmare utredas huruvida icke det redan nu befintliga skjutfältet kompletterat med det ovan nämnda kan tillgodose de krav som numera måste ställas på ett pansarskjutfält.

Utvidgningen av ett skjutfält, i den utsträckning som det här är fråga om, måste betraktas som en miljö- och naturvårdsfråga av största vikt. Därför är det enligt vår uppfattning förvånande att yttrande i ärendet icke inhämtats från statens naturvårdsverk innan förslaget framlagts. Då sjön Vättern och stränderna däromkring utgör ett av vårt lands naturskönaste områden bör stor restriktivitet iakttagas beträffande områdets ytterligare utnyttjande för militära ändamål.

Redan nu är Vätternområdet hårt exploaterat för militära ändamål, med långtgående konsekvenser för fiske, sjöfart och friluftsliv.

I en tid då natur- och miljövårdsfrågorna givits hög prioritet och olika myndigheters aktivitet på detta område kraftigt ökats bör även militära myndigheter åläggas att så långt möjligt ta vederbörlig hänsyn till hithörande frågor.

En fråga av sådan vikt bör ovillkorligen bli föremål för granskning av statens naturvårdsverk.

Under senare tid har dessutom förts en ganska intensiv debatt om en ev. utbyggnad av landets inre vattenvägar. I den diskussionen har även en utbyggnad av Västgöta-delen av Göta kanal varit aktuell. Skulle en utbyggnad av Göta kanal genomföras med en ökning av sjöfarten på Vättern som följd är det angeläget att inte utöka den militära aktiviteten i Vätternområdet i alltför stor utsträckning, då detta i en framtid kan komma att verka hämmande på en utvidgad sjöfart.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära
ytterligare utredning syftande till en begränsning av utvidg-
ningen av Kråks skjutfält, samt

att frågan prövas av statens naturvårdsverk.

Stockholm den 9 april 1968

Paul Jansson (s)

Birger Andersson (s) Harald Pettersson (cp) Gunnar Richardson (fp)

Nr 970

Av herr Nyman, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110,
angående vissa organisations- och anslagsfrågor rörande
försvaret.

(Lika lydande med motion nr 1114 i Andra kammaren)

Stockholm den 9 april 1969

Sven Nyman (fp)
